

Parkinson en autorijden

Mag ik nog wel autorijden? Het is misschien niet de eerste gedachte die u heeft wanneer u de diagnose ziekte van Parkinson krijgt. Op deze leaflet en op onze website geven we meer informatie.

Uw gemeente zorgt voor de afgifte van uw nieuwe rijbewijs. Als u jonger bent dan 75 jaar en geen medische indicatie hebt, verstrekt de gemeente u tegen betaling een nieuw rijbewijs na inlevering van één pasfoto en het oude rijbewijs. Heeft u een medische indicatie – zoals de diagnose ziekte van Parkinson – en/of bent u ouder dan 75 jaar dan heeft u voor de vernieuwing van uw rijbewijs ook een Verklaring van geschiktheid nodig. Hierbij hoort ook een medische keuring en, in het geval van mensen met parkinson, een rijtest.

De medisch adviseur van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) neemt zijn beslissing over het al dan niet (meer) rijvaardig zijn aan de hand van de wettelijke eisen uit de Regeling eisen geschiktheid 2000. Hieronder vindt u een overzicht van aandachtspunten uit deze regeling die voor mensen met parkinson van belang zijn.

Op de website van het CBR (www.cbr.nl) vindt u de CBR-procedure bij de ziekte van Parkinson en de informatie over de voorwaarden waaraan u moet voldoen voordat het CBR uw rijvaardigheid bevestigt.

Waarom zijn er normen bij de ziekte van Parkinson?

Zowel de beperkingen in de bewegingen alsook de mentale gevolgen van de ziekte van Parkinson, zoals het moeilijk kunnen verdelen van aandacht, kunnen een negatieve invloed hebben op het veilig besturen van een gemotoriseerd voertuig. Omdat de gevolgen voor iedereen met parkinson anders zijn, bepaalt de prestatie op een individuele rijtest op de weg de uiteindelijke geschiktheid.

Ben ik verplicht te melden dat ik parkinson heb?

In paragraaf 7.4. van de Regeling eisen geschiktheid 2000 staat dat mensen met functiestoornissen door parkinson alleen geschikt zijn voor een rijbewijs na een positieve rijtest met een deskundige van het CBR.

In de Nederlandse Wegenverkeerswet is geen duidelijk artikel opgenomen dat vertelt wanneer u een aandoening moet melden bij het CBR, ook als u nog een geldig rijbewijs hebt. Wel is er een algemeen artikel (artikel 5 van de wegenverkeerswet) dat zegt dat u anderen niet in gevaar mag brengen. Daaruit wordt afgeleid dat er wel een morele plicht is om te melden dat u parkinson heeft. Doet u dit niet en veroorzaakt u een ongeluk dan bent u op grond van dit artikel strafbaar.

Verzekeringsmaatschappijen gaan allemaal anders om met de verplichting van de verzekeringsnemer/verzekerde om een melding van een ziekte als parkinson te doen. Sommige stellen het verplicht, bij andere is dat minder duidelijk.

Wanneer ben ik rijgeschikt bij parkinson?

Bij afwezigheid van relevante functiebeperkingen voor de rijgeschiktheid. Als er wel relevante functiebeperkingen zijn, bent u rijgeschikt na een positief afgelegde rijtest met de deskundige van het CBR.

Wie levert het CBR de informatie?

Voor de beoordeling van de rijgeschiktheid is altijd een rapport nodig van een neuroloog. Als u alleen een verklaring van geschiktheid bij het CBR

indient, dan wordt u door het CBR een neuroloog voor de keuring toegewezen. Stuurt u met deze verklaring ook meteen een neurologisch rapport mee van de eigen neuroloog, dan zal het CBR dit ook accepteren mits het een goed rapport is.

Soms willen neurologen deze informatie over hun eigen patiënten niet aan het CBR geven. Ga er dus niet vanuit dat uw neuroloog zo'n rapport wel zal schrijven, maar informeer ruim van tevoren hoe hij/zij erover denkt.

Aan een neurologisch rapport zijn kosten verbonden.

Daar waar het een vrachtauto- of busrijbewijs betreft, moet de keuring altijd worden gedaan door de bedrijfsarts of Arboarts.

Wanneer krijg ik een rijtest?

Als het keuringsrapport van de neuroloog positief is, zal het CBR u uitnodigen voor een rijtest met een deskundige op het gebied van praktische rijgeschiktheid. Zo mogelijk gebeurt dit in uw eigen auto. De deskundige stelt vast of u veilig en verantwoord aan het verkeer deelneemt en of er eventuele aanpassingen noodzakelijk zijn (bijvoorbeeld een automaat). Deze deskundige rapporteert zijn bevindingen aan de medisch adviseur van het CBR. Als de rijtest positief is verlopen, zal het CBR een verklaring van geschiktheid naar de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) in Veendam sturen. U krijgt daarvan een schriftelijk besluit. Hiermee kunt u naar het gemeentehuis voor de aanschaf van een nieuw rijbewijs.

Als het CBR u niet langer geschikt vindt voor het rijbewijs, moet uw rijbewijs worden ingeleverd. Als het verlopen is, kan het niet worden verlengd.

Het kan voorkomen dat u het niet eens bent met het oordeel van de rijvaardigheid. In dit geval kunt u het CBR binnen vier weken verzoeken één of meer artsen aan te wijzen voor een herkeuring.

De kosten van de herkeuring zijn voor rekening van de aanvrager.

Wat is de maximale termijn van geschiktheid?

In Nederland is een rijbewijs in principe tien jaar geldig. Bij een medische indicatie, zoals de ziekte van Parkinson, ligt dit anders. Dan is het rijbewijs korter geldig.

De maximale geschiktheidstermijn voor auto- en motorrijbewijs is vijf jaar. Een neuroloog adviseert echter in zijn medische keuringsrapport vaak drie jaar. Dit wordt altijd overgenomen door het CBR. Het CBR kan constateren dat u weliswaar geschikt bent om nog te rijden, maar wel met aanpassingen in de auto. Voor mensen met parkinson betekent dit vaak de aanschaf van een auto met een automaat. In dit geval wordt het rijbewijs voor één jaar verlengd.

Hoe zit dat met medicijnen?

Bij het slikken van pramipexol, rotigotine en ropinirol, komen bij sommige mensen met parkinson plotselinge slaapaanvallen voor. Dat is natuurlijk gevaarlijk achter het stuur.

In de bijsluiter kunt u lezen dat u moet stoppen met autorijden, zodra de slaapaanvallen optreden. Neem contact op met uw neuroloog om de dosering, indien mogelijk, aan te passen of samen te bezien of andere medicatie mogelijk is. Besturen mag weer als de slaapaanvallen zijn verdwenen.

Meer informatie

Meer informatie over parkinson en autorijden, het CBR en medicatie staat op de volgende websites.

- www.parkinson-vereniging.nl/autorijden
- www.cbr.nl (zoek op parkinson)
- www.rijveiligmetmedicijnen.nl

Bron: CBR